

EL LLENGUATGE

Inversions

(II)

Dues construccions com *De la Clara, em recordo jo!* i *De la Clara, me'n recordo jo*, totes dues resultants d'alterar l'ordre lògic de l'oració *Jo em recordo de la Clara* introduint-la amb el seu complement directe, serien la rèplica, respectivament, a les afirmacions *Tu et recordes de la Rita* i *Ell es recorda de la Clara*, i serien pronunciades, la primera, amb un èmfasi o una tonicitat superior en la paraula *Clara* (amb què es marca l'oposició a la paraula *Rita* de l'afirmació a la qual es replica), i en la segona en la paraula *jo* (marcant l'oposició a *ell*). Anàlogament, amb un verb que regis la proposició *a*, com és ara *exposar-se*, tindriem *A la pintura, em dedico jo!* (com a rèplica a *Tu et dediques a la música*) i *A la pintura, m'hi dedico jo* (com a rèplica a *Ell es dedica a la pintura*). És, doncs, el significat de cada una d'aquestes construccions, que té un reflex ben clar en l'entonació amb què són pronunciades o, si es vol, amb la superior tonicitat amb què pronunciem una paraula de cada una d'elles —per a indicar la qual cosa l'escriptura no té cap signe adequat— allò que determina l'absència o la presència, respectivament, del pronom feble —*en* o *hi*— equivalent del complement d'objecte usat, en la seva expressió nominal.

Anàlogament s'esdevé, encara, quan el complement d'objecte és una oració subordinada que s'enllaça a la principal per mitjà d'una conjunció (normalment *que*): *Que vingui, vull jo!* (com a rèplica o oposició a *Tu vols que telefoni*) i *Que vingui, ho vull jo* (dit replicant a l'afirmació *Aquells volen que vingui*). Com se sap, però, la subordinació a una oració principal d'una completiva introduïda per la conjunció *que* ha comportat, en molts casos, la caiguda o abdicació d'una preposició regida pel verb de la principal: *Es queixen (de) que és massa car, s'exposa (a) que li facin mal*. Adhuc entre els qui coneixen i respecten aquesta caiguda de la preposició, n'hi ha que no en prescindeixen quan l'oració subordinada és usada a tall d'element introductori, cosa que dona lloc a construccions errònies com «*De que (o de què) és massa car, es queixen!*» o «*A que (o a què) li facin mal, s'exposa!*». El pronom neutre *això*, equivalent d'una oració completiva, i susceptible d'anar precedit per una preposició, pot resoldre aquests casos: *Que és massa car, d'això es queixen!*, *Que li facin mal, a això s'exposa!*

Albert Jané